

Ващенко Т. В.

Сумський державний університет

АКТУАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ІМПОРТОЗАМЕЩЕННЯ В КОНКУРЕНТНІЙ СРЕДІ ПРОМИШЛЕНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Резюме

Исследованы теоретические и практические аспекты проблемы формирования и реализации стратегии управления промышленным предприятием на основе импортозамещения. Рассмотрены проблемы, побуждающие отечественного производителя к поиску новых подходов управления процессами производства продукции, и результаты реализации стратегии импортозамещения. Предложен комплекс элементов организационно-экономического механизма управления стратегией импортозамещения промышленного предприятия.

Ключевые слова: диверсифікація, імпортозаміщення, експорт, імпорт, стратегія підприємства, організаційно-економічний механізм управління.

Vashchenko T. V.

Sumy State University

ACTUALIZATION OF THE IMPORT SUBSTITUTION STRATEGY FOR THE INDUSTRIAL ENTERPRISES WITHIN THE COMPETITIVE ENVIRONMENT

Summary

There were investigated the theoretical and practical aspects of the development and implementation of strategies for managing industrial enterprise on the basis of import substitution. The problems that encourage domestic producers to seek new approaches management processes of production and the results of implementing the strategy of import substitution are considered. The complex elements of organizational and economic mechanism of import substitution strategy of industrial enterprise are suggested.

Keywords: diversification, import, export, import, enterprise strategy, organizational and economic mechanism of governance.

УДК 658.7:631.1

Герелиця Н. Є.

Житомирський національний агроєкологічний університет

УПРАВЛІННЯ ПОСТАЧАнням ОКРЕМИХ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Проаналізовано можливості адаптації моделей логістики до умов сучасного агробізнесу. Установлено певні рамки використання математичних методів для формування величини оптимального розміру замовлення. Для значущості дослідження та доведення його практичного значення виконано розрахунки моделі постачання певного виду оборотних засобів, характерних для більшості сільськогосподарських підприємств України.

Ключові слова: матеріалопотік, закупівельна логістика, оптимальний розмір поставки, багатонаменклатурна поставка, сумарні витрати, сільськогосподарське підприємство.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток інформаційних технологій, динамізм розвитку аграрної сфери та її інтеграція в різні сфери діяльності зумовлюють пошук важелів зменшення витрат на логістичні операції, що складають значну частину витрат на виробництво сільськогосподарської продукції. Поява досліджень із сільськогосподарської логістики дає змогу сформувати інструментарій пошуку та зменшення додаткових витрат у системі забезпечення, виробництва та збуту. З огляду на вищезазначене, можемо стверджувати, що виокремлення процесу постачання та матеріально-технічного забезпечення аграріїв в окрему сферу досліджень є нагальною проблемою, що наразі потребує розроблення інструментарію її вирішення з можливістю застосування в сільгоспідприємствах незалежно від їхньої спеціалізації, обсягів виробництва чи географічного розташування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення процесів менеджменту постачання тісно

переплітається з логістикою та розкривається через науку логістичного менеджменту. Аналізуючи наукові дослідження стосовно аграрного сектора економіки, варто приділити увагу здобуткам таких науковців, як Битов Б.П. [1; 2], Косарева Т.В. [3; 4], Ворожейкіна Т.М. [5], якими сформовано певну теоретичну основу функціонування сільськогосподарської логістики. Осовська Г.В. [6] та Величко О.П. [7] розглядають виробничі агрологістичні системи підприємств як об'єкти менеджменту з послідуочим застосуванням методичного інструментарію до управління ними. У дослідженнях Перебийноса В.І. [8] та Перебийноса О.В. [9], Вергуна М.Г. [10], Мороза О.В. та Музики О.В. [11] процес постачання розглядається як складова транспортного обслуговування сільськогосподарських товаровиробників, де об'єктом управління слугує не процес постачання, а процес транспортування з мінімально можливими витратами. Варто відмітити дослі-

дження Демиденко Л.М. [12; 13], в яких процес постачання оборотних засобів є виокремленим об'єктом логістичного менеджменту галузі як промислового, так і внутрігосподарського кормовиробництва. Наряду з відміченими дослідженнями логістична наука має ряд напрацювань у сфері ресурсозабезпечення та постачання, але при цьому більшість досліджень стосуються промислового виробництва, яке має здебільшого лінійний чи циклічний характер, що не характерно для сільського господарства як такого.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Загалом, проблематика управлінського підходу до матеріального забезпечення сільськогосподарської діяльності повним чином не є розкритою, а тому потребує окремих досліджень та практичних упроваджень. Зокрема, відсутні конкретні напрацювання щодо розробки нових чи адаптації існуючих методик формування елементів поставок з урахуванням специфіки сільського господарства, технологій вирощування продукції рослинництва і тваринництва, сучасного стану інфраструктури на селі тощо.

Мета статті полягає у досягненні наочних результатів теоретичних досліджень та математичних методів задля їхнього практичного застосування в умовах ведення сучасного агробізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом, об'єктами постачання в сільському господарстві ми розглядаємо певні матеріалопотоки. Їхнє формування відбувається в усіх сферах діяльності, у тому числі в закупівельній логістиці. Підприємства закуповують та, відповідно, транспортують і складують як сировину, так засоби виробництва. Такі матеріалопотоки оптимізуються логістикою постачання – підрозділом закупівельної логістики.

Особливістю сільськогосподарського виробництва є поставки декількох вантажів одночасно – багатономенклатурні поставки. Так, на підприємства постачаються насіння різних культур, різного типу добрива, запчастини, пально-мастильні матеріали тощо. При цьому зазначені матеріали, як правило, потрібні в різних обсягах, постачаються в різній тарі та часто знаходяться в різних фізичних станах, що вимагає залучення спецтранспорту та навантажувально-розвантажувальної техніки. Також мають місце випадки, коли процес постачання супроводжується іншими специфічними процесами для дотримання санітарних, зооветеринарних чи екологічних норм.

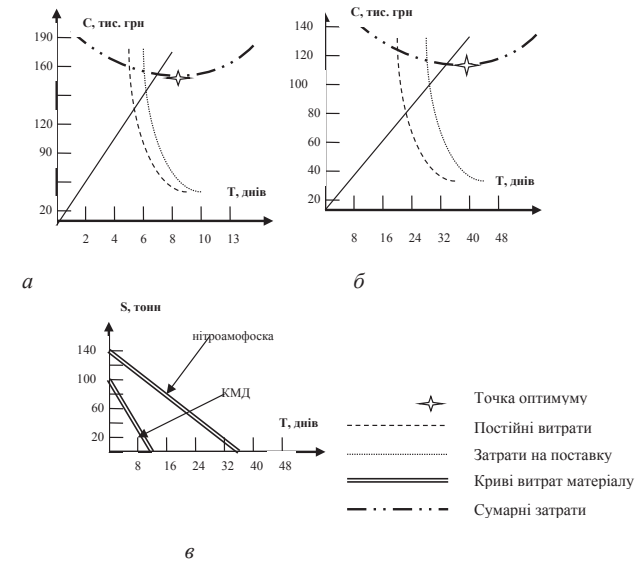
Для управління такими логістичними процесами використовуються методи розрахунку обсягів поставок. Існуючі методики визначення оптимальних розмірів поставок здебільшого зводяться до встановлення оптимуму кількісних

параметрів, не враховуючи при цьому номенклатурних характеристик об'єктів постачання. Складність формування оптимальної багатономенклатурної поставки полягає в наявності обмежень як у фізичному, так і в часовому, фінансовому, екологічному чи навіть соціальному вимірах.

Проведемо розрахунок багатономенклатурної поставки в умовах ПСП «Україна» двох типів продукції одного виду – комплексних азотних добрив та нітроамофоски. Вихідні дані для формування моделі управління поставками запишемо у вигляді таблиці (табл. 1).

При цьому модель оптимального з точки зору економічності замовлення виражається логістичною моделлю EOQ (Economic Order Quantity). Визначення EOQ проводиться за величиною сумарних затрат (C_{Σ}) [14, с. 216].

Зведення цієї складної логістичної задачі до математичного розрахунку суми витрат на здійснення матеріалоруку вбачається як оптимальний варіант, оскільки він найбільш повно враховує складові всіх обмежень. Модель оптимального розміру замовлення (Economic Order Quantity) у багатономенклатурних поставках необхідно адаптувати до умов матеріалопотоку. Для цього необхідно об'єкти товароруку розділити за номенклатурними ознаками, ураховуючи значимість та вплив відмічених вище обмежень.

Рис. 1. Графічна інтерпретація сумарних витрат для першого (а) і другого (б) видів продукції та графіки витрати (в) матеріалу в ПСП «Україна» Попільнянського району, 2015 р.

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 1

Вихідні дані та результати розрахунку оптимального розміру поставки (EOQ) за умов незалежних поставок мінеральних добрив у ПСП «Україна» Попільнянського району, 2015 р.

Вид продукції	Обсяг, т (А)	Затрати на постачання, грн./т		Затрати на складування, грн./т · рік	Оптимальний розмір партії, т (S)	Кількість поставок, N	Інтервал поставок, днів (τ)	Сумарні затрати, грн. (C _Σ)
		Постійні, C ₀	Змінні, C _i					
Комплексні мінеральні добрива	4210	582	45	3670	97,5	44	8,3	159575,5
Нітроамофоска	1650	582	110	8718	133,6	13	28	131117,1
Разом	-	-	-	-	231,1	57	-	290692,6

Джерело: власні розрахунки

Оптимальний розмір замовлення в кількісному вимірі визначається за класичною формулою Вільсона [15, с. 241; 16, с. 359; 17, с. 225]:

$$S = S_0 = EOQ = \sqrt{\frac{2C_0A}{C_i \cdot i}}, \quad (1)$$

$$C_{\Sigma_{\min}} = \sqrt{2C_0AC_i i}, \quad (2)$$

Отже, розрахункові мінімальні витрати за незалежних поставок складають 290 692,6 грн. за рік. Графічна інтерпретація розподілу витрат представлена на рис. 1.

Розглянемо можливість багатомономенклатурної поставки зазначених матеріалів. Доцільність застосування багатомономенклатурних поставок обумовлюється тим, що сільськогосподарські підприємства є, як правило, віддаленими від великих міст, що зумовлює зростання транспортних витрат. При цьому найчастіше обсяги замовлення не дозволяють повним чином використати вантажопідйомність транспортних засобів, а специфічних складських об'єктів для зберігання добрив підприємства не можуть собі дозволити. Розраху-

нок виконаємо для умов того ж ПСП «Україна», а результати сформуємо у вигляді таблиці (табл. 2).

$$S_i'' = \frac{A_i T_0}{D}, \quad (3)$$

$$C_{\Sigma}^{\min} = \sqrt{2C \cdot 3}, \quad (4)$$

Відповідно до розрахунків, представимо графіки витрат (рис. 2).

Співставивши значення витрат на окремі та комбіновані поставки, визначимо економію коштів (φ).

$$\varphi = \frac{290692,6 - 149441,6}{290692,6} \cdot 100\% = 48,5\%.$$

Отже, економія коштів складає 48,5%. Зменшення періоду поставок сприяє вирівнюванню навантажень на автопарк та складські площі.

Для забезпечення повного динамізму матеріалопотоків необхідно враховувати усі виробничі умови, які ми пропонуємо виразити через обмеження в моделях постачання. Особливо актуальним це питання є щодо тарних вантажів, для яких в якості обмежень пропонується застосовувати показник об'єму кузова транспортного засобу, що перевозить ці вантажі.

Розглянемо багатомономенклатурну поставку для умов сільськогосподарського товариства обмеженої відповідальності «Старокотельнянське» Андрушівського району Житомирської області, позначивши вантажі за допомогою порядкових чисел, а за одиниці виміру візьмемо ящики. Під першим вантажем заводуємо електроди для електрогазозварювання (1), під другим – ремкомплекти гідросистем сільськогосподарської техніки (2), під третім – ремкомплекти гноетранспортерів (3) тваринницьких ферм. Зазначені вантажі постійно завозяться на підприємство, оскільки потреба в них є лінійною. Дослідимо постачання цих матеріалів одним автомобілем. Так, об'єм кузова автомобіля Fiat Doblo складає 2,8 м³. Вихідні дані та розрахунок оптимального розміру замовлення чи постачання зобразимо у вигляді таблиці (табл. 3).

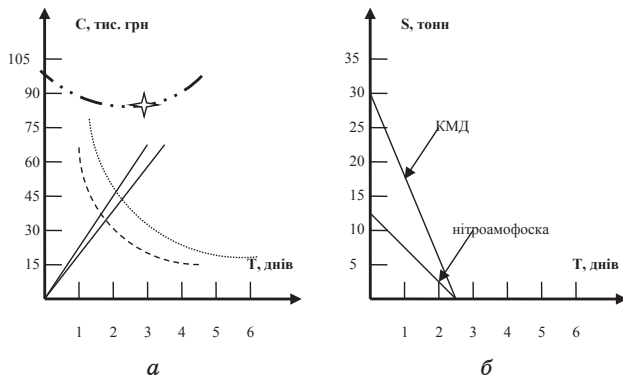

Рис. 2. Графічна інтерпретація сумарних витрат для багатомономенклатурної поставки та графіки витрати (б) матеріалу в ПСП «Україна» Попільнянського району, 2015 р.

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 2
Розрахунок оптимального розміру замовлення за умов багатомономенклатурної поставки в ПСП «Україна» Попільнянського району, 2015 р.

Вид продукції	Обсяг, т (A)	$\lambda_i = \frac{A_i}{D}$	Заграти на складування, грн./т рік	$C = C_0 + \sum Cx_i$	$3 = A_i Cx_i$	Оптимальний період замовлення	Кількість замовлень, N	Сумарні заграти, грн. (C_{Σ})	Оптимальний розмір партії, (S_i')
Комплексні мін. добрива	4210	12	1825	$582 + \frac{(45+110)}{737}$	7683250	2,1	174	149441,6	24,2
Нітроамо-фоска	1650	4,5	4526		7467900				9,4
Разом	-	-	-	-	15151150	-	-	-	-

Джерело: власні розрахунки

Таблиця 3
Вихідні дані та розрахунок параметрів багатомономенклатурної поставки за моделлю EOQ СТОВ «Старокотельнянське», 2015 р.

Код матеріалу	A_i , од.	C_x , грн.	C_n , грн.	$C_0 + C_i$, грн.	V_i , м ³	S_{opt_i} , од.	N_i , од.	T_i , днів	C_{Σ} , грн.	Перевірка обмеження, $V \leq V_0$, м ³
1	120	50	16,4	11+2=13	0,125	32	4	91	1471,3	4,0 > 2,8
2	50	89	11,2	29+17=46	0,042	24	2	182	2141,3	1,0 < 2,8
3	30	70	8,8	24+10=34	0,042	4	8	46	1121	0,17 < 2,8
Разом	-	-	-	-	-	60	-	-	4861,8	-

Джерело: власні розрахунки

Інтегруючи у формулу для визначення періодичності постачань [14, с. 246] введені нами обмеження, вона набуде наступного вигляду:

$$T_{\text{ОБМ}} = \frac{[Q]}{\sum_{i=1}^N \lambda_i \gamma}, \quad (5)$$

де $[Q]$ – об'єм кузова автомобіля;

γ – об'єм одиниці вантажу (у нашому випадку об'єм одиниці тари – картонного ящика).

Очевидно, що перший вантаж (електроди) необхідно підкоригувати згідно з формулою (5).

$$T_{\text{ОБМ}}^1 = \frac{2,8 \cdot 365}{120 \cdot 0,125} = 68,1 \approx 68 \text{ днів.}$$

Відповідно до цього алгоритму, скоригуємо інші параметри:

$$N = \frac{368}{68} \approx 6 \text{ поставок.}$$

Відповідно до кількості поставок, розмір замовлення становитиме:

$$S_i = \frac{120}{6} = 20 \text{ од.}$$

Уведення обмежень для багатонаменклатурних поставок забезпечує оптимізацію витрат на формування матеріалопотоку, що підтверджується виконаними розрахунками на прикладі конкретних логістичних процесів підприємств. Відмітимо, що автоматично при цьому покращуються показники ефективності використання автотранспорту, адже практично в повній мірі використовується об'єм його кузова.

Висновки. Аналіз результатів проведеного дослідження, що відображене в даній статті, дає нам змогу сформулювати ряд висновків науково-прикладного змісту. Одиницею виміру об'єктів управління в процесі постачання можна прийняти певний логістичний параметр – матеріалопотік, який відображає обсяги поставок, їхню номенклатуру, структурний розподіл, забезпеченість процесу логістичним сервісом тощо. У контексті формування логістичної системи постачання засобів виробництва можемо стверджувати, що дані матеріалопотоки потребують удосконалення в плані зменшення їхньої собівартості та скорочення фізичної

тривалості в часовому вимірі. Варто зазначити, що основою формування динамічних матеріалопотоків є планування та прогнозування руху матеріалів, яке, своєю чергою, дає змогу організувати роботи із влаштування складських площ та приміщень, визначити необхідну величину енергоресурсів на транспортно-складські операції тощо, а зазначені фактори, як свідчать наші дослідження, складають основну частину в собівартості матеріалопотоку, зумовлюють збої в постачанні, призводять до зниження ефективності поставок, через які можливі відчутні наслідки виробничої сфери. Наприклад, можливі затримки посівної кампанії через збої в поставках насіння, запчастин, пально-мастильних матеріалів, добрив, які за собою спричиняють зменшення врожайності, чи пошкодження рослини хворобами або шкідниками тощо.

У контексті нашого дослідження принципово важливо вбачається необхідність розподілу тарних та безтарних вантажів у моделях визначення оптимального розміру та інтервалів постачання. Застосування такого логістичного підходу зумовлює збільшення динамізму сировинних матеріалопотоків за рахунок виключення холостих пробігів транспортних засобів та рівномірного завантаження складських площ. Важливим є врахування виробничих умов та сезонності, що сприяє зменшенню запасів, а отже, витрат на складську логістику – одного з ключових елементів створення вартості матеріалопотоку виробничої сфери.

Виконані в ході дослідження розрахунки багатонаменклатурної поставки мінеральних добрив свідчать про значну економію коштів на виконання постачання – 48,5%. Становлення динамічних матеріалопотоків у контексті моделі ЕОҚ, потребує введення логістичних обмежень. Зокрема, власні розрахунки багатонаменклатурної поставки витратних матеріалів з урахуванням транспортних обмежень дають змогу оптимізувати існуючу модель Economic Order Quantity за рахунок урахування показника об'єму кузова транспортного засобу або його вантажопідйомності, об'єму складського приміщення тощо.

Список літератури:

1. Битов В.П. Аграрна логістика як чинник сталого розвитку сільськогосподарської діяльності / В.П. Битов // Логістика: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 11–16.
2. Битов В.П. Логістична система у сільськогосподарських підприємствах / В.П. Битов // Логістика: теорія і практика. – 2012. – № 2(3). – С. 4–9.
3. Косарева Т.В. Аграрна логістика: сутність і багатоаспектність / Т.В. Косарева // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 37–43.
4. Косарева Т.В. Логістизація економіки АПК / Т.В. Косарева // Економіка АПК. – 2003. – № 12. – С. 23–27.
5. Ворожейкина Т.М. Логістика в АПК / Т.М. Ворожейкина, В.Д. Игнатов. – М. : КолосС, 2007. – 184 с.
6. Осовська Г.В. Ефективність логістичних систем у сільському господарстві / Г.В. Осовська, Н.Є. Герелиця // Міжнародний бізнес та менеджмент: проблеми та перспективи в умовах глобалізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (22–24 жовтня 2008 р.). – Тернопіль : Екон. думка, 2008. – С. 349–351.
7. Величко О.П. Аграрно-логістична система як категорія та об'єкт управління / О.П. Величко // Агросвіт. – 2011. – № 21. – С. 2–5.
8. Перебийніс В.І. Транспортно-логістичні системи підприємств: формування та функціонування : [монографія] / В.І. Перебийніс, О.В. Перебийніс. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2006. – 207 с.
9. Перебийніс О.В. Управління транспортно-логістичними системами підприємств АПК : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.01 / О.В. Перебийніс. – Полтава, 2005. – 256 с.
10. Вергун М.Г. Проблеми розвитку сільського транспорту / М.Г. Вергун // Економіка АПК. – 2006. – № 10. – С. 18–24.
11. Мороз О.В. Системні фактори ефективності логістичної концепції постачання на підприємствах : [монографія] / О.В. Мороз, О.В. Музика. – Вінниця : УНІВЕРСУМ, 2007. – 165 с.
12. Демиденко Л.М. Використання методів ABC та XYZ для управління запасами в кормовиробництві / Л.М. Демиденко // Вісник ХНТУСГ. Економічні науки. – 2008. – Вип. 71. – С. 101–108.
13. Демиденко Л.М. Теоретичні засади формування логістичних систем кормовиробництва / Л.М. Демиденко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2008. – Т. 2. – С. 189–192.
14. Модели и методы теории логистики : [учеб. пособ.] / Под общ. ред. В.С. Лукинского ; 2-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 448 с.
15. Кальченко А.Г. Логістика : [підручник] / А. Г. Кальченко ; вид. 2-ге. – К. : КНЕУ, 2006. – 284 с.
16. Крикавський Є.В. Логістичне управління : [підручник] / Є.В. Крикавський. – Львів : НУ «Львівська політехніка», 2005. – 684 с.
17. Логістика : [навч. посіб.] / О.М. Тридід, Г.М. Азаренкова, С.В. Мішина, І.І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 566 с.

Герелица Н. Е.

Житомирский национальный агроэкологический университет

УПРАВЛЕНИЕ ПОСТАВКАМИ ОТДЕЛЬНЫХ ОБОРОТНЫХ СРЕДСТВ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Резюме

Проанализированы возможности адаптации моделей логистики в условиях современного агробизнеса. Установлены определённые рамки использования математических методов для формирования величины оптимального размера заказа. Для значимости исследования и доведения его практического значения выполнены расчёты модели снабжения определённого вида оборотных средств, характерных для большинства сельскохозяйственных предприятий Украины.

Ключевые слова: материалопоток, закупочная логистика, оптимальный размер поставок, многономенклатурная поставка, суммарные расходы, сельскохозяйственное предприятие.

Herelytsia N. Ye.

Zhytomyr National Agroecological University

MANAGEMENT SUPPLY OF CERTAIN WORKING CAPITAL AT AGRICULTURAL ENTERPRISES

Summary

Its been analyzed the adaptation possibilities of logistic models to the conditions of modern agribusiness. The framework of mathematical methods for the formation of optimum size of the order values has been established. To prove the importance of research and its practical value delivery model calculations of some type of working capital have been performed, typical for most agricultural enterprises in Ukraine.

Keywords: traffic of stuff, supply logistics, economic order quantity, multitopic catering, total spending, agricultural enterprise.

УДК 336.226.1

Гринюк Р. М.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Визначено взаємозв'язок між прямим оподаткуванням підприємств та їхньою інвестиційною діяльністю. Досліджено та запропоновано перелік загальних та часткових індикаторів інвестиційної ефективності прямого оподаткування підприємств, а також методику їхнього розрахунку. Проведено оцінку інвестиційної ефективності підприємств машинобудівного комплексу Волинської області на основі визначених показників.

Ключові слова: пряме оподаткування, інвестиційна діяльність, індикатори оцінки, інвестиційна ефективність прямого оподаткування, коефіцієнти навантаження за прямими податками.

Постановка проблеми. Прямі податки широко використовуються у світі з метою здійснення прямого впливу на поведінку суб'єктів господарювання. Пряме оподаткування повинне вирішити дуалістичне завдання: з одного боку, забезпечити достатні обсяги податкових надходжень до державного бюджету, а з іншого – сприяти розширеному відтворенню кожного суб'єкта господарювання шляхом реалізації прямими податками інвестиційної функції. Ефективність прямого оподаткування оцінюється на основі дослідження тенденцій релевантних макроекономічних показників: темпів зростання валового внутрішнього продукту, частки прямих податків у їхньому загальному обсязі, обсягів інвестицій за рахунок власних фінансових ресурсів та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пошук оптимальної системи оподаткування здійснюється постійно як вітчизняними науковцями та практиками, так і провідними економістами Європи: І.О. Бланком, О. Василюком, В.П. Вишневським, О.М. Десятнюк, Т.І. Єфіменко, Ю.Б. Івановою, А.І. Крисоватим, А.Ф. Мельником, С.В. Мочерним, А.А. Пересадою, Д.Н. Серебрян-

ським А.М. Соколовською, О.М. Ястремською, Дж. Кейнсом, А. Смітом, У. Шарпом.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Як правило, усі дослідження зводяться до того, що існуюча система оподаткування повинна бути зорієнтована на структуру попиту споживачів, сприяння політиці зайнятості населення, забезпечення справедливості при розподілі доходів економічних агентів, використання мінімального набору інформації про приватних осіб та їхнє життя при визначенні фінансового стану. Ми вважаємо, що процес модернізації та інвестиційного зростання на підприємствах України пов'язаний з обмеженістю власних фінансових ресурсів, недосконалістю системи прямого оподаткування, а також з обмеженим доступом до інвестиційних ресурсів, а тому підлягає дослідженню впливу інвестицій на ефективність прямого оподаткування.

Мета статті полягає у дослідженні та формуванні оціночних індикаторів стану розвитку прямого оподаткування вітчизняних підприємств, у процесі впровадження яких прямі податки були спрямовані на виконання насамперед інвестицій-